

“La dessaladora no és cap prioritat a Menorca”

Joana Barceló i Martí
(Ciutadella, 1957),
que presideix el Consell
Insular de Menorca
mercès al Pacte entre
PSOE, EM-IU i PSM,
assegura que, a
Menorca, no s'hi ha fet
ni una sola plaça
turística més.
De fet, les prioritats
hi són dues: contenir
el creixement urbanístic
i augmentar les
competències del
Consell Insular.

És possible posar fre al creixement incontrolat?

—Sí, el nostre criteri polític és de reconduir el model econòmic de l'illa de Menorca i, per tant, d'incidir en l'ordenació del territori. Volem fixar una contenció del creixement turístic i urbanístic i, alhora, reconduir tot el potencial disponible. Fer-ho requereix, no pas frenar el sistema de creació de riquesa, sinó mantenir els nivells de la nostra competitivitat turística i, també, la qualitat de vida a què tenen dret els ciutadans. Tot plegat, hem de saber reconvertir l'activitat productiva del sector de la construcció, ara centrada sobretot a fer obra nova, als centres urbans dels principals nuclis de població, d'acord amb les declaracions d'ARI (àrees de rehabilitació integral), d'un potencial enorme. També caldrà que proposem una mena de pla de reconversió a gran escala de totes les places turístiques de baixa categoria que tenim i de les que hi ha fora el mercat. És a dir, allò que aturam per un costat maldam de guanyar-ho per un altre.

—En termes aritmètics, quant es creixia abans i quant es creix ara?

—En places turístiques, no n'hi ha ni una més. Així i tot, en el moment d'entrar nosaltres, hi havia un excés de llicències donades, moltes de les quals encara s'executen ara. Però, hi insistesc, de places turístiques noves, no se n'ha concedida ni una. La norma urbanística cautelar amb què hem suspès tota nova construcció turística

fins que no disposem del Pla Territorial Insular (PTI), ha fet aturar vuitanta mil places. Fins i tot hem intervingut, potser marcant una fita en la història de l'urbanisme de l'estat, en l'aturada de previsions constructores en sòl urbà i rústic, a banda dels sòls urbanitzables. En el cas del sòl rústic, no solament hem frenat les segregacions rurals, sinó també qualsevol obra d'habitatge unifamiliar que no vagi lligada a l'explotació agrària.

—L'equip redactor del Pla Territorial Insular acaba de presentar-ne les directrius. Com serà l'ordenació del l'illa?

—A Menorca tenim l'avantatge que les grans qüestions territorials hi eren molt debatudes. Ara, la nostra pretensió és que el Pla sigui alguna cosa més que un disseny purament urbanístic. Volem que també abasti objectius econòmics i que resolgui la norma cautelar urbanística i la necessitat o no de determinades obres d'infraestructura, pendents de realitzar.

—Però el PSM s'ha queixat del protagonisme polític del PTI, que, diuen, s'emporta el PSOE...

—La documentació sobre aquest afer, la rebem alhora tots tres grups polítics de l'equip de govern; qualsevol qüestió en matèria territorial, l'hem presentada de manera conjunta; l'avanç de diagnosi del PTI, també l'havíem treballat conjuntament totes tres formacions del govern insular. Crec que la protesta —i caldria posar-hi cometes— va ser un simple gest, més aviat de “foto” que no de fons,

"De places turístiques, no n'hi ha ni una més. Així i tot, en el moment d'entrar nosaltres, hi havia un excés de llicències donades, moltes de les quals encara s'executen ara."

d'escenificació davant l'opinió pública. No crec que ningú tenguí el menor dubte que l'equip de govern ha treballat i debatut aquest afer amb la participació de tots els grups que formam la majoria.

—Vol dir que són detalls que no erosionen l'estabilitat política...?

—No la poden erosionar, de cap manera.

—Ja tenim la Llei del Camí de Cavalls. S'han acabat, doncs, els conflictes de trànsit i s'ha restablert la servitud de pas?

—La llei ja vigeix, però perquè sigui efectiva encara hi manca un aspecte important: la delimitació del camí, essencial per a aconseguir la plena aplicació de la norma. També caldrà redactar el pla d'usos i de gestió. Tenim format un equip pluridisciplinari que treballa en aquestes qüestions des d'abans i tot de l'aprovació de la llei. Esperam que ens lliuri el fruit dels es-

tudis abans de l'estiu. A partir d'aleshores, ja podrem dir que tenim un Camí de Cavalls ordenat, delimitat i estructurat en rutes d'entrada i sortida. Ara com ara, puc avançar que hi haurà dotze o tretze rutes. Tot plegat, una oferta de senderisme d'enorme valor per als menorquins i per al turisme.

—Senyora presidenta, quin tomb ha fet la distribució del pressupost amb la línia política que impulsa la majoria de progrés?

—En primer lloc, destacaria la cooperació local, que hem fet passar d'un 2,5% a un 16,5%, i açò només en dos exercicis, perquè creiem que havíem de reforçar els ajuntaments. L'altre aspecte ha estat l'acció social. Els estudis previs a la transferència de competències han evidenciat que Menorca sofria una manca d'equiparació de serveis respecte de Mallorca. La desproporció era molt grossa, i ara, en

canvi, som la primera illa que disposa d'un pla sociosanitari que recull les necessitats d'inversió a quinze anys vista. És un document que preveu una residència per a discapacitats, accions coordinades per a la tercera edat i assistència en salut mental. Açò, que ja funciona acutalment, marca vertaderament diferències respecte d'etapes anteriors.

—Anem al món agrari. L'any 99, sequera; el 2000, llengua blava; i el 2001, un cas de 'vaca boja'. Amb aquest panorama, el Consell oferirà respostes de futur que no siguin la simple actuació administrativa darrere cada crisi?

—El sector primari és una de les meves preocupacions principals. Creiem que hem donat una adequada resposta administrativa als problemes que han sorgit. Però, sí, hi ha alhora unes qüestions a desenvolupar. Per exemple, la formació agrària, amb canals que permetin que la nostra gent surti a formar-se fora de l'illa. A més, pensam en la necessitat d'obrir noves modalitats de renda més enllà de la tradició lletera i formatgera. Sobre aquest punt, hem atès sol·licituds de conreus vitivinícoles, o de producció d'oli. Fins i tot, el món vastíssim de l'agricultura ecològica és una possibilitat que cal explorar.

—Passem al segon gran punt: el reforçament competencial de la institució. Quines novetats hi ha?

—Actualment ja ha entrat al Parlament la llei de transferències en ordenació territorial, que és una matèria importantíssima. Segurament que s'enllestirà en pocs dies. Pensi que la redacció del Pla Territorial Insular, que fem nosaltres, a Menorca, i no el Govern balear, no hauria estat possible si, abans, el Pacte de Progrés no hagués tengut la voluntat política de transferir l'ordenació als consells. Quan hi havia majoria del PP i es feien les directrius d'ordenació (les DOT, que se'n deien), mai no es va ponderar aquesta eventualitat. També ha entrat a la cambra la transferència de Benestar Social, i tenim en fase de debat la de Carreteres, que, tota sola, duplicarà a Menorca els recursos d'inversió anual.

—També l'ecotaxa és un fet parlamentari important. La idea no agradà als hotelers menorquins, però un any i mig després, ni els menorquins apareixen en la "guerra" oberta contra el Govern balear, ni la figura tributària és la que s'havia pensant inicialment. El camí fet és desconcertant...

—Vertaderament, el concepte tributari ha canviat en aquest temps de tramitació. Jo lament que no hi hagi hagut acord per a recaptar-la a les arribades als aeroports, així no s'hauria hagut de carregar a l'empresariat, en un sector en què cal regularitzar encara moltes places. És clar, aquests fets han aixecat una conflictivitat molt dura. Però hem d'esforçar-nos a treballar junts, sector turístic i institucions autonòmiques. Potser és injust que l'empresariat hagi de recaptar l'ecotaxa. Però també resulta injust que un milió de ciutadans balears haguem de pagar les despeses o els costos de deu milions de visitants. Aquesta realitat no es veu ara compensada, ni pel Règim Especial ni pel criteri de població suportada. Ni el Règim Especial ni el sistema de finançament autonòmic no resulten suficients per a assumir el nivell de despesa que exigeix un trànsit turístic tan enorme.

—Què en pensa, de la necessitat, o no, d'una dessaladora per a Menorca?

—Crec, per rompre el gel, que cal que agràim al govern de l'estat el fet d'haver plantejat la declaració d'interès general de les dessaladores de les Balears. Així consta en la llei d'acompanyament dels pressuposts generals. La declaració, per tant, no té data de caducitat. La podem aplicar quan voldrem. Per a una reserva de la biosfera, importa de gestionar bé els nostres recursos hidràulics. I açò implica anar a passes: de primer, cal ressituar noves captacions, fer obres a les xarxes per evitar pèrdues, fer inversions en infraestructures hidràuliques, que han estat nul·les aquests darrers anys, etc. En segon lloc, cal escometre els projectes de reutilització de les aigües depurades. A partir d'aquests condicionants, afegits a la contenció urbanística, si veiéssim que, a terme

mitjà, es feia necessària la dessaladora, podríem fer servir la declaració d'interès general. Ho repetesc: anem a passes. Lament aquesta pressió directa i oral—oral perquè no consta per escrit—del ministeri, que fa veure que la dessaladora o és ara o no serà mai. Açò no és cert. Deixem que aquesta obra no sigui l'acció prioritària d'enguany. Per defensa dels interessos, tant cívics com econòmics dels ciutadans de Menorca, crec que la dessaladora no és prioritària.

Joana Barceló, en un acte públic com a presidenta del Consell Insular de Menorca.

dans de Menorca, crec que la dessaladora no és prioritària.

—Voldria demanar-li sobre la fama que té d'influir el Govern balear... Es diu que va ser per influència seva que el senyor Antich va frenar una remodelació de l'executiu, ara fa dos mesos.

[La presidentariu entre franca i astorada. Després adopta un aire circumspecte i fa:]

—L'únic responsable de tot allò que es refereix a remodelacions o a polítiques de govern és el president. Ho hem de veure claríssim, sobretot quan són equips de govern de partits diferents. La norma és clara: el president és el responsable de tot l'equip, i només ell pot determinar les modificacions que cregui oportunes. Jo, que també som presidenta, ho veig molt clar, i deman el mateix respecte. Els partits mai no podem esdevenir governs paral·lels. Ens pertoca de fer

anàlisis polítiques o de promoure debats, però només per ajudar els qui tenen, en cada lloc, la responsabilitat executiva de les institucions. La influència personal meua, a tot estirar, és la mateixa que la de qualsevol altre consell insular. Una altra cosa és que, ara, s'observi que les illes de Menorca o d'Eivissa també compten en les decisions polítiques de l'executiu balear. És clar, els grups progressistes creiem en la descentralització del poder, i açò fa que ara es vegi més gent a escena.

—Per últim, com jutjau el recurs contra la llei de consells?

—Esper que el contenciós acabi en favor dels consells, és a dir, denegant el recurs del govern central—que s'ha d'entendre presentat pel Partit Popular—. Han estat motivacions partidistes les que n'han mogut la presentació. I açò és de les coses que dolent. Si el PP cregués en els consells insulars, si hagués fet la passa en favor d'aquestes institucions, crec que l'estat no hauria plantejat el recurs. Ha pesat més el desig de recórrer que no el contingut de la llei. Al PP, sempre li ha costat d'entendre els consells, segur que pel model organitzatiu que té, que és el mateix del partit. Al PP, qui hi decideix les llistes al Consell Insular? Només una persona. En qualsevol partit d'esquerres seria incomprendible que les llistes electorals de Menorca no es tancassin a Menorca mateix. Em fa l'efecte que, al PP, no hi passa açò. La concentració de poder és molt més gran, i les decisions es prenen per damunt de cada illa. Els costa de creure en la participació política i en la proximitat, i, és clar, aquest criteri pesa a l'hora de donar potestats als consells. Per exemple, aquesta capacitat de decisió de què ara fruïm per fer la nostra ordenació del territori, ens va costar batalles i batalles, en la legislatura anterior. No ho van entendre. És clar, donar el poder del territori a un consell insular era no controlar-lo! Ara, en canvi, no hi hagut la més mínima dificultat.

Miquel Àngel Limón